ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON της 31ης Μαρτίου 1993 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Κατά πόσον οι τελωνειακοί δασμοί που εισπράττονται κατά τη εισαγωγή εμπορεύματος προερχομένου από τρίτο κράτος πρέπει να επιστρέφονται στην περίπτωση που το εν λόγω εμπόρευμα έχει χειροτερεύσει πριν ακόμη από τη μετάθεση του κινδύνου στον αγοραστή; Αυτό είναι κατ' ουσία το κύριο ερώτημα που υπέβαλε στο Δικαστήριο το Bundesfinanzhof.

2. Τον Ιούλιο του 1984, η εταιρία Ebbe Sönnichsen GmbH (στο εξής: Ebbe) εισήγαγε ελεύθερο επί του πλοίου στην Ουρουγουάη μία παρτίδα τετρακοσίων σαράντα κιβωτίων «βοείου κρέατος» διατηρημένο δι' απλής ψύξεως σε τεμάχια αποστεωμένα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Στη διασάφηση των εμπορευμάτων δεν αναφέρεται κανένα ποιοτικό ελάττωμα του προϊόντος.

3. Το Hauptzollamt-St Annen (στο εξής: Hauptzollamt) θεώρησε τη δασμολογητέα αξία του εισαχθέντος εμπορεύματος σύμφωνη με τη δήλωση της Ebbe βάσει της αναγραφομένης στο τιμολόγιο και καταβληθείσης τιμής.

4. Στις 11 Οκτωβρίου 1984, η Ebbe ζήτησε μερική επιστροφή των εισαγωγικών δασμών που κατέβαλε για τον λόγο ότι απεδείχθη κατόπιν εμπειρογνωμοσύνης ότι τμήμα του φορτίου είχε αλλοιωθεί και δεν ήταν κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση. Δεν αμφισβητείται ότι το κρέας είχε ήδη αλλοιωθεί πριν από τη μετάθεση του κινδύνου από τον πωλητή στον αγοραστή. Το παραδοθέν σ' αυτόν πιστωτικό σημείωμα δεν εξοφλήθηκε από τον πωλητή.

5. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών [1],

«επιτρέπεται η επιστροφή ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή η διαγραφή χρέους εισαγωγικών δασμών, καθ' ό μέτρο κρίνεται ικανοποιητικό από τις αρμόδιες αρχές ότι το βεβαιωθέν ποσό των δασμών:

(...)

— είναι ανώτερο, ανεξαρτήτως λόγου, από εκείνο που νομίμως έπρεπε να εισπραχθεί».

6. Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1980, της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων [2],

«η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων που καθορίζεται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — ΕΕ ειδ. έκδ. 11/015, σ. 162.
2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 218.

όταν πωλούνται προς εξαγωγή με προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητος (...)».

7. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1495/80 της Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 1980, περί των εκτελεστικών διατάξεων ορισμένων ρυθμίσεων των άρθρων 1, 3 και 8 του κανονισμού 1224/80 του Συμβουλίου «περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων» [3], που συμπληρώθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1580/81 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 1981 [4], ορίζει, στο άρθρο 4, δεύτερη περίοδος:

«Η αναλογική κατανομή της πληρωθείσης ή πληρωτέας τιμής εφαρμόζεται, επίσης, στην περίπτωση που επέρχεται η μερική απώλεια ή βλάβη των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων πριν αυτά τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία».

8. Το Hauptzollamt απέρριψε την αίτηση περί επιστροφής με την αιτιολογία ότι το άρθρο 4, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1495/80 εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση που το εμπόρευμα καταστρέφεται *μετά* τη μετάθεση του κινδύνου στον αγοραστή [5]. Όμως, κατά το χρονικό αυτό σημείο το κρέας είχε ήδη αλλοιωθεί.

9. Το Finanzgericht έκανε δεκτή τη σχετική προσφυγή κρίνοντας ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, η Ebbe εδικαιούτο να της επιστραφούν οι καταβληθέντες τελωνειακοί δασμοί που αντιστοιχούσαν στο καταστραφέν εμπόρευμα, καθότι το βεβαιωθέν ποσό δασμών ήταν ανώτερο εκείνου που έπρεπε νομίμως να εισπραχθεί. Αναλογική κατανομή της τιμής κατά την έννοια του άρθρου 4, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1495/80 όπως τροποποιήθηκε, επιβάλλεται και σε περίπτωση μερικής χειροτερεύσεως, ωστόσο αυτή επέρχεται προ της θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία του εισαγομένου εμπορεύματος.

10. Μετά την ενώπιόν του άσκηση αναιρέσεως, το Bundesfinanzhof υπέβαλε στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικά με την εφαρμογή της τελευταίας αυτής διατάξεως στην περίπτωση που το εισαχθέν εμπόρευμα παρουσιάζει ελαττώματα που μειώνουν την αξία του πριν *ακόμη* από τη μετάθεση του κινδύνου στον αγοραστή. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, ερωτά πώς μπορεί να καθοριστεί η συναλλακτική αξία κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1224/80 [6].

11. Δεδομένου ότι η τελευταία αυτή διάταξη είναι εφαρμοστέα [7], η δασμολογητέα αξία του εισαγομένου εμπορεύματος καθορίζεται βάσει της τιμής που πράγματι καταβλήθηκε από τον εισαγωγέα ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση, εξόφλησε το σύνολο της συμφωνηθείσης τιμής.

12. Ο κανονισμός 1224/80 έχει ως στόχο, όπως υπενθυμίζεται στην έκτη σκέψη του, να καθιερώσει ένα σύστημα τελωνειακής εκτιμήσεως δίκαιο, ομοιόμορφο και ουδέτερο, το οποίο να αποκλείει τη χρησιμοποίηση αυθαιρέτων ή πλασματικών δασμολογικών αξιών: το μέγεθος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η *πραγματική* οικονομική αξία του εμπορεύματος που εισάγεται στο εμπορικό κύκλωμα.

13. Όπως επεσήμανε το Δικαστήριο στην απόφασή του της 6ης Ιουνίου 1990, Unifert [8], αφού υπενθύμισε τα αναφερόμενα στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη:

3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 270.

4 — Κανονισμός περί τροποποιήσεως του κανονισμού (ΕΟΚ) 1495/80 περί των εκτελεστικών διατάξεων ορισμένων ρυθμίσεων των άρθρων 1, 3 και 8 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου «περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων» (ΕΕ L 154, σ. 36).

5 — Βλ. διάταξη του παραπέμποντος δικαστηρίου, σ. 5 του γαλλικού κειμένου.

6 — Για το ακριβές κείμενο των διαδικαστικών ερωτημάτων βλ. αρχή της διατάξεως περί παραπομπής.

7 — Καθότι δεν πρόκειται για μια από τις εξαιρετικές καταστάσεις που προβλέπονται στα σημεία α' έως δ' της ιδίας παραγράφου.

8 — Απόφαση C-11/89, Συλλογή 1990, σ. I-2275.

«Για τον λόγο αυτό, οι απρόβλεπτες μειώσεις της εμπορικής αξίας του εμπορεύματος, μετά την αγορά αλλά πριν τη θέση του σε ελεύθερη κυκλοφορία, πρέπει να συνεπάγονται αντίστοιχη μείωση της πράγματι καταβληθείσης ή καταβλητέας τιμής» [9].

14. Επομένως, μπορεί να επιβάλλεται *αναπροσαρμογή* της εν λόγω τιμής.

15. Έτσι, το άρθρο 4, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1495/80, όπως τροποποιήθηκε, προβλέπει αναλογική κατανομή της πράγματι καταβληθείσης ή καταβλητέας τιμής σε περίπτωση μερικής απωλείας ή βλάβης των υπό εκτίμηση εμπορευμάτων που επέρχεται πριν από τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία.

16. Προκειμένου για μια παρτίδα κατεψυγμένου κρέατος εισαχθέντος από την Αργεντινή το οποίο αποψύχθηκε τυχαίως κατά τη φόρτωσή του σε λιμένα της Αργεντινής, το Δικαστήριο έκρινε, μολονότι η εν λόγω διάταξη δεν μπορούσε να εφαρμοστεί επί των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως, τα οποία συνέβησαν μετά τη θέση της σε ισχύ, ότι,

«(...) σε περίπτωση κατά την οποία το υπό αξιολόγηση εμπόρευμα, το οποίο δεν παρουσίαζε ελαττώματα κατά τον χρόνο της αγοράς του, υπέστη ζημίες πριν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία, η πράγματι καταβληθείσα ή καταβλητέα τιμή πρέπει να μειωθεί ανάλογα με τη ζημία» [10].

17. Πρέπει να δοθεί διαφορετική λύση στην περίπτωση που η ζημία επέρχεται *πριν* από τη μετάθεση στον αγοραστή; Με άλλα λόγια, μπορεί η ημερομηνία μεταθέσεως του κινδύνου από τον αγοραστή στον πωλητή να επηρεάζει τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας του εμπορεύματος;

18. Αναμφίβολα, η προβληθείσα από το Hauptzollamt ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου επιχειρηματολογία [11], σύμφωνα με την οποία το άρθρο 4, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1495/80, όπως τροποποιήθηκε, εφαρμόζεται μόνο σε περίπτωση ζημίας επελθούσης μετά την μετάθεση του κινδύνου στον αγοραστή, ουδόλως με πείθει.

19. Το χρονικό σημείο που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας ορίζεται επακριβώς στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', περίπτωση i, του κανονισμού 1224/80: πρόκειται, όσον αφορά τα εμπορεύματα τα δηλούμενα για τη θέση σε άμεση ελεύθερη κυκλοφορία, για την «ημερομηνία κατά την οποία η τελωνειακή υπηρεσία αποδέχεται πράξη με την οποία ο δηλών εκδηλώνει τη βούλησή του να προβεί στη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων αυτών».

20. Είναι προφανές ότι η δασμολογητέα αξία πρέπει να εκτιμάτα κατά την ημερομηνία κατά την οποία το εμπόρευμα τίθεται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας. Εφόσον το στοιχείο που λαμβάνεται υπόψη είναι η πραγματική του αξία, αυτό που έχει σημασία είναι *η κατάστασή του κατά την είσοδο στην Κοινότητα.*

21. Το γεγονός ότι ο κίνδυνος που μετέβη στον αγοραστή μόνο μετά τη φόρτωση καθότι η πώληση συνήφθη με ρήτρα ελεύθερο επί του πλοίου (ο αγοραστής φέρει

9 — Σκέψη 35.

10 — Απόφαση της 12ης Ιουνίου 1986, 183/85, Repenning (Συλλογή 1986, σ. 1873, σκέψη 18).

11 — Το Hauptzollamt δεν υπέβαλε παρατηρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου.

όλους τους κινδύνους που έχουν σχέση με το εμπόρευμα αφ' ής φορτώνεται στο πλοίο) δεν ασκεί, κατά τη γνώμη μου, καμία επιρροή ως προς τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας.

22. Η τελευταία — και συνεπώς το ποσό των εισπραττομένων από την Κοινότητα τελωνειακών δασμών — δεν μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τους ειδικούς όρους εισαγωγής του εμπορεύματος, είτε η πώληση έχει συναφθεί με ρήτρα fob (ελεύθερο επί του πλοίου), caf (αξία, ασφάλεια και ναύλος) ή υπό οιοδήποτε άλλο καθεστώς.

23. Αν υποτεθεί, πράγματι, ότι δύο ταυτόσημα φορτία εισάγονται το ένα βάσει συμβάσεως πωλήσεως με ρήτρα fob (ελεύθερο επί του πλοίου), και το άλλο βάσει πωλήσεως με ρήτρα caf (αξία, ασφάλεια και ναύλος) υφίστανται τις ίδιες ζημίες κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, η δασμολογητέα αξία δεν μπορεί να είναι διαφορετική, εφόσον και τα δύο φορτία βρίσκονται στην ίδια ακριβώς κατάσταση κατά την είσοδό τους στην Κοινότητα, για τον μόνο λόγο ότι στη μία περίπτωση η βλάβη επήλθε πριν από τη μετάθεση του κινδύνου, ενώ στη δεύτερη, οι ζημίες προκλήθηκαν μετά τη μετάθεση αυτή.

24. Μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 4, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1495/80 θα αντέφασκε προς τον σκοπό της ειδικής ρυθμίσεως: όπως προαναφέρθηκε, το σύστημα της τελωνειακής εκτιμήσεως πρέπει να αποκλείει τη χρησιμοποίηση *αυθαιρέτων* ή πλασματικών δασμολογητέων αξιών [12].

25. Η άποψή μου ενισχύεται από τα ακόλουθα στοιχεία.

26. Πρώτον, το ίδιο το κείμενο της διατάξεως, που προσδιορίζει μόνο ότι η απώλεια ή βλάβη πρέπει να έχει επέλθει προ της θέσεως σε ελεύθερη κυκλοφορία, ουδόλως αναφέρεται στο ζήτημα της μεταθέσεως του κινδύνου. Κατά συνέπεια, του νόμου μη διακρίνοντος, δεν ενδείκνυται να γίνει διάκριση στο επίπεδο της ερμηνείας.

27. Δεύτερον, η νομολογία του Δικαστηρίου δεν αποδίδει σημασία στο αν η βλάβη επήλθε πριν ή μετά τη μετάθεση του κινδύνου: όπως προεκτέθηκε, κατά την εν λόγω νομολογία απαιτείται μόνον η απώλεια ή βλάβη να επήλθε μετά την αγορά και πριν από τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία του οικείου εμπορεύματος.

28. Τρίτον, θα ήταν άδικο και αυθαίρετο — και συνεπώς αντίθετο προς τον σκοπό της οικείας ρυθμίσεως — να εξαρτάται ο καθορισμός της δασμολογητέας αξίας από την επιστροφή του αντιστοιχούντος στη μείωση της αξίας του εμπορεύματος ποσού από τον πωλητή. Πράγματι, η καταβληθείσα τιμή αποτελεί ένα μόνο στοιχείο, μεταξύ άλλων, που επιτρέπει την εκτίμηση της *πραγματικής* αξίας του εμπορεύματος, μόνου καθοριστικού στοιχείου για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας.

29. Τούτο επιβεβαιώνεται από τη συμφωνία περί της εφαρμογής του άρθρου VII της γενικής συμφωνίας δασμών και εμπορίου [13]. Αποδεχόμενοι τη συμφωνία αυτή, «η Κοινότητα ανέλαβε την υποχρέωση να εξασφαλίσει (...) ότι οι ρυθμίσεις της ως προς τη δασμολογητέα αξία θα είναι σύμφωνες με τις διατάξεις της συμφωνίας» [14].

30. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 3 του κανονισμού 1224/80 — που θεσπίστηκε εις εκτέλεση της συμφωνίας αυτής [15] — αναπαράγει απαράλλακτο τον ορισμό της δασμολογητέας αξίας που περιέχεται στο άρθρο 1 της συμφωνίας αυτής.

31. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός 1224/80 και ο κανονισμός 1495/80 περί εκτελέσεως του πρώτου, πρέπει, στο μέτρο του

12 — Έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1224/80.

13 — ΕΕ ειδ. έκδ. 11/019, σ. 110.

14 — Πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1224/80.

15 — Όπ.π., δεύτερη και τρίτη αιτιολογική σκέψη.

δυνατού, να ερμηνεύονται κατά τον ίδιο τρόπο με τη συμφωνία στην οποία στηρίζονται, καθόσον η τελευταία αποσκοπεί ακριβώς στην ενοποίηση των μεθόδων τελωνειακής εκτιμήσεως [16].

32. Πιο συγκεκριμένα, η τεχνική επιτροπή τελωνειακών ζητημάτων που συνέστησε το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 18, παράγραφος 2, της συμφωνίας εξέδωσε επεξηγηματική σημείωση σχετικά με τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας οσάκις τα εμπορεύματα δεν είναι σύμφωνα με τους όρους της συμβάσεως.

33. Στην εν λόγω σημείωση γίνεται διάκριση μεταξύ των εμπορευμάτων «δεν είναι σύμφωνα με τους όρους της συμβάσεως» και των εμπορευμάτων που έχουν υποστεί βλάβη και ορίζει ότι, προκειμένου για τη δεύτερη κατηγορία, οσάκις το εμπόρευμα έχει υποστεί μόνο μερική βλάβη, «είναι δυνατό να ληφθεί υπόψη ως συναλλακτική αξία το ποσοστό της συνολικής τιμής που αντιστοιχεί στην αναλογία της μη υποστάσης βλάβη ποσότητος εμπορευμάτων προς τη συνολική αγορασθείσα ποσότητα». Και εδώ δεν γίνεται καμία διάκριση ανάλογα με την ημερομηνία επελεύσεως της ζημίας, είτε αυτή προηγείται είτε έπεται της μεταθέσεως του κινδύνου στον αγοραστή.

34. Επισημαίνεται, εξάλλου, ότι, οσάκις ο εισαγωγέας αρνείται την παραλαβή ορισμένου εμπορεύματος λόγω του ότι αυτό είναι ελαττωματικό ή δεν είναι σύμφωνο, *για οποιαδήποτε αιτία* με τους όρους της συμβάσεως, χωρεί επιστροφή ή διαγραφή των οφειλομένων εισαγωγικών δασμών [17]. Δεν αντιλαμβάνομαι για ποιο λόγο ο εισαγωγέας ο οποίος δεν αρνήθηκε να παραλάβει το εμπόρευμα, επειδή ανακάλυψε τα ελαττώματα μεταγενέστερα, θα έπρεπε να υποβληθεί σε διαφορετικό καθεστώς.

35. Ο τρόπος με τον οποίο το Bundesfinanzverwaltung ερμήνευσε το άρθρο 4, δεύτερη περίοδος, επικυρώνει την άποψη αυτή: οσάκις τμήμα του εμπορεύματος υπέστη βλάβη προ του καθορισμού της δασμολογητέας αξίας, η ορισθείσα τιμή πρέπει να διορθώνεται κατ' αναλογία προς τη ζημία [18].

36. Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει κατά τη γνώμη μου να δοθεί καταφατική απάντηση. Κατά συνέπεια, το δεύτερο ερώτημα καθίσταται άνευ αντικειμένου.

37. Επομένως, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής:

«Δεν πρέπει να γίνεται διάκριση, κατά την εφαρμογή του άρθρου 4, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1495/80 της Επιτροπής, της 11ης Ιουνίου 1980, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1580/81 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 1981, αναλόγως του αν η χειροτέρευση που προκαλεί μείωση της δασμολογητέας αξίας επέρχεται πριν ή μετά την μετάθεση του κινδύνου στον αγοραστή.»

16 — Βλ. το προοίμιο της συμφωνίας και την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1224/80.

17 — Άρθρο 5, του κανονισμού 1430/79.

18 — *Vorschriftensammlung*, Zollwertrecht FAchteil, Z 5314, 11. Lieferung, 19 Ιανουαρίου 1990.